

CSIKMEGYEI HIRADÓ

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

Egész évre 6 korona.
Féldévre 3 korona.
Egyes szám ára 14 fill. — Megjelen minden szerdán.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Vár-utca, hova a lap szellemi részét illető közlemények és hirdetések küldendők. — Kéziratok nem adóznak vissza.

HIRDETÉSI DIJAK

olcsó díjazásba szerint lesznek megállapítva. Kereskedők és iparosok többszöri hirdetésnél árkedezményben részesülnek. Nyitlár petit sora 30 fillér

Válságos birtokviszonyok Udvarhelymegyében.

„Kie a föld azé a Hazn”.

(gh) Az ország sajtóját hetekkel ezelőtt járta be, hogy Udvarhelymegye birtokossai — majdnem kivétel nélkül — a tönkremenés, végpusztulás útjára kerültek. A bankok és takarékpénztárak ma-holnap zsebükre rakják a rendkívül fontos pozíciót betöltésére hivatott osztályt. Nem lehet csudálkozni tehát, hogy végre felbredtek és mentő gondolat szálta meg a Gazdasági Egyesületet.

Az Udvarhely vármegyei Gazdasági Egyesület választmányja ülésén Szabó István birtokos felszólalt. Mindenki érzi és tapasztalja a bajt s Török Albert dr. nyug. főispán a megválasztott helyzetet gyújtó szavaival ecsetelve, őt biztáta meg, hogy az oklyletnek e hó 20-án tartott évi rendes közgyűlése elé — a választmány nevében — tegyen előterjesztést.

A sok fáradsággal összegyűjtött szomorú adatok alapján Török dr. meg is írta az előterjesztést, mely — saj-

dalom — a legszomorítóbb képet tárja elénk s a melyet Memorandum alakjában, sürgős orvoslás kérése mellett, a földmívelési m. kir. miniszterhez küldenek.

Az előterjesztés következőleg hangzik:

Tisztelt közgyűlés!

Az egész magyar hazában megindult agrármozgalom kétségtelen jele annak, hogy a közgazdasági, de különösen földmívelési viszonyaink válságos helyzetbe jutottak.

Ezen válságos helyzete a birtokosság-nak Udvarhelymegyében fokozottab mértebben érezhető; mert vármegyénk területén a birtokrendezések, tagosítások és arányosítások, csigaléppéssal haladnak.

Igazolja ezen szomorú helyzetet azon kétségtelen eredmény, hogy a kir. törvény-zékek életbelépte óta Udvarhelymegye területén fekvő 1 rendezett tanácsú város és 134 kis- és nagyközségben mai napig a tagosítás 21 községben, az arányosítás 52 községben hajtattott végre és 50 községben a tagosítás, 62 községben az arányosítás folyamatban tétett; ellenben 64 községben a tagosítás és 21 községben az arányosítás még folyamatban sem tétett.

Tehát a törvényhatóság területén a birtokviszonyok még teljesen rendezetlen állapotban vannak.

Jelenleg a székelyudvarhelyi kir. tör-

vényszéknél birtokrendezésekkel 2 bíró foglalkozott; de ez a két bíró bármilyen szakértelemmel és szorgalommal dolgozik ezekben az ügyekben, még beláthatatlan éveken át sem lesznek képesek a birtokviszonyokat rendezni.

Nem lesznek képesek, mert a székelyudvarhelyi kir. törvényszék bírói létszáma 5 bíró és 1 albiróból áll. Ezekből s telekkönyvi egyes bíró, 1 vizsgáló bíró; ezenfelül ez a bírói létszám. köteles a birtokrendezések mellett az összes polgári és bűnügyeket is elintézni: hetenkint polgári ülésekben, bűnügyi végtárgyalásokban, fellebbezési tanácsban, vadtanácsban, bűnügyi fellebbezési tanácsban, esküdtszéki tárgyalásokban stb. részt venni. Ha pedig figyelembe vesszük, hogy az új bünvádi eljárás és az esküdtszéki intézmény 1900 évi január 1 én életbe lépett és hogy ezen új intézmények a kir. törvényszék munkakörét és figyelmét az eddignél fokozottab mérvenben fogják igénybe venni: nem remélhető, hogy a birtokrendezésekkel foglalkozó két bíró más munkákkal igénylye ne véteszenek és a birtokrendezések ügyében állandóan meg ne zavartassanak.

A tapasztalat már eddig is igazolta, hogy a birtokrendezésekkel foglalkozó két bírónak ebbeli munkálataikat igen gyakran félbe kellett szakítaniuk, mert a tagosítás, vagy arányosítás színhelyéről hetenkint a királyi törvényszékhez polgári ülésbe vagy végtárgyalásra berendeltettek és a mint

TÁRCSA.

Csendül a dal . . .

Csendül a dal
Egy dalos lány ajkán
Kapzai szellő szárnya
Hozta azt el hozzám.

Halkan zengi,
Édeseden, vidáman:
„Minek is van szerelem a
Világban.”

Langyos szellő
Drága ideáalom,
Feleletül vidd válaszom:
„Minek is van szerelem a világban”

Spallér Anna.

Zum, zum.

Írta: Szvoboda József.

Szép tavaszi időjárás, a nap már megeget áraszt, a természet lassankint kezd a tél nehézségjarmá alól szabadulni, a méhek is előtörnek kúpjukból, mintegy figyelmeztetve az alcik-kászoni méhész gazdákat, hogy Csik-Szentmártonon másorral egybekötött táncvizigalmat rendezzenek, s igérték is, hogy a vidéki összes méheket és méhkirálynékat megjelenésre rábírní fogják.

Igy alakult meg a csikszentmártoni méhész egylet által felkért rendező bizottság s rendezte a múlt hó 26-án megtartott dongó — pardon, méhész estélyt, szép hölgyek és uracok mézes ajkaikkal.

A szép számban megjelent vidéki és helyi közönség izgatottan várta függöny felgördülését, a mi csakugyan a kitöltött időben meg is történt és ime kezdetét vette a műsor.

1. Czibalom-szóló Péter Balázstól, ki igazi műkedvelői művészettel jártatta kezét a szép magyar hangszeren s a közönség teljes megelégedését számtalan tapsviharban fejezte ki.

2. Márton Erzsike k. a. érdemli meg igazán a dicséret oroszlánrészét, ki „Zrinyi Ilona keservé“-t a legesebb hangjelzéssel adta elő s tetszésünket meg nem szűnni akaró zajos tapsvihar a egynehány szép élő caokor követte.

3. Hegedű-quartette. A legnagyobb izgatottsággal vártuk a műkedvelők által előadandó hegedű-quartettet, — mert mivel a játszóké nevei kitüntetve a műsoron nem voltak — valami nagy meglepetésre számítottunk. S meglepetésünk csak a függöny felgördülte után volt a legnagyobb, mikor a színtéren a nem várt Farao népevel találkoztak szemünk, kik valóban igen elragadóan játszottak s dicséretre válik a sepiuszörgy zene-karnak. Hanem azért engedjék meg t. hölgyeim és uraim, de Isten bizony szívesebben hallgattam volna a műkedvelők — talán gyengébb — hegedű-quartettjét, már csak azért is, hogy hazai

termékeink haladásában gyönyörködhesünk; mert hiszen tudjuk, hogy a czipész mester jó lábballit tud előállítani, de a vállatánál szeretnők látni a kezdő tanoncz művészetét is.

4. „Azok a nők”. Monolog, előadta Dóczy Bálint ur, ki kellemes hangjával és megnyerő megjelenésével igen szépen oldotta meg szerepét, mely frenetikus tapra ragadta a közönséget.

5. A „Hegedű-szóló” Földes Béla urtól jó kis szórakozást szerzett mindnyájunknak a cz is igen jól sikerült. Közönséget az összes szereplőknek a nyújtott kedélyes időtöltésért.

No de már csak ezután következett a legesebb időtöltés — perze a tánczedvelőknek. már a műsor alatt lehetett észrevenni a talpak csiklandozását s mindjárt a műsor befejezése után megindultak a méh-királynék (hölgyek), a dolgozó méhek (tánczosok) a legnagyobb jókedvel jártak a szebbnél szebb tánczokat. De ha már méhész bál volt, s ott, a bál méhek vannak, okvetlen kell köztük herék is legyenek. A herék osztályát mi képeztük, kik a táncz helyett az ivó terembe vonultunk, ott keresve magunknak via a viat, s ha négyes következett, jöttek utánunk herék után a vittek négyeselni, jobban mondva rajtunk nevetni. A négyest 30 $\frac{1}{2}$ pár tánczolta. S talán kérdezik önök, hogy miért 39 $\frac{1}{2}$ pár? Nos, mivel én kellett volna, hogy a 40-ik párt kiegészítsem; de mivel tánczos nem vagyok, csak szédültem köztük s tánczosom fülemnél fogva vezetett a vittekre.

ezt feltehetjük, a birtokrendező bírának a központba való utazásainak költségeit azok az érdekelt községek fizették, hol a birtokrendező bíró működött.

Természetes tehát, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknél a bírák létszáma ma nem felel meg a munkákör és feladat nagyságának a birtokrendezéseknek annyira elhajtanul szaporodhatnak. Mindezen bajokon egyelőre és sürgősen csak oly módon lehetne segíteni, ha a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék bírói létszáma legalább addig, míg a törvényhatóság területén fekvő községekben a birtokrendezések befejeztettek, még egy újonnan kinevezett bíróval kiegészítetik, úgy, hogy a királyi törvényszék bírói létszáma 7 rendes bíróból álljon.

Ezen módokat nélkül Udvarhely vármegye területén a birtokrendezések ennek a nemzedéknek életében alig lesznek befejezhetők.

Tisztelt közgyűlés! Szomorúan vetjük fel azt a kérdést, hogy a jelenlegi rögs uton tovább haladva a törvényhatóság közigazgatási élete, földmívelési és ipari viszonyok, az adófizető lakosság anyagi helyzete hová fog silyedni? Mert a birtokviszonyok jelenlegi rendezetlen állapotban nemcsak a földmívelés, de az erdő- és legelőgazdaság is az újabb kor igényeinek megelégedésére nem javíthatók, be nem rendezhetők a tényleg folyamatosan levő székely kivándorlás fokozódni és a magyar haza legmegbízhatóbb eleme a vándorbot kíséretében idegen érdekek szolgálatában elzúlnak.

Mindezek után jeleznünk kell még azt a kétségtelen helyzetet is, hogy Udvarhely vármegye területén a hihetetlen zavaros birtokviszonyokat a rengeteg apró területű parcellák felhalmozódásai okozzák; valamint az a körülmény, hogy az új kataszteri birtokívek parcella-számaival és így a telekjegyzőkönyveknek parcella-számaival, melyek a régi földkönyv alapján készültek, igen gyakori ellentétben állanak az új kataszteri felvétel parcella-számaival. Ezek a zavarok után a telekkönyvi állapotokat kétségessé teszik; az ingatlan birtok hitelképességét megakadályozzák, azok rendes adás-vevését lehetetlenné teszik; az adózási viszonyok nyilvántartását, a közterhek viselésének igazságos végrehajtását megszüntetik annyira, hogy mamár bátran elmondhatjuk, hogy vármegyénk területén a földbirtok hitele és forgalma megszűnt, mert azokat csak az uszoriások és takarékpénztárak árverezik el; miután az eladósodott birtokosok kizárólag csak a magas kamatu uszoriások és takarékpénztárak hitelét élvezhetik, mely szomorú állapot úgy a nagyobb, mint kisebb birtokost a biztos anyagi végromlásba sodorja.

Nincs az egész vármegye területén 20—30 birtokost kivéve egyetlenegy is, ki olyan helyzetben legyen, hogy takarékpénztárakból betáblázásra, vagy váltóra felvett drága tartozásait olcsóbb kamatozású és hosszabb időre szóló törlesztéses kölcsönnel felcserélhesse és ez által utódi részére birtokát megmenthesse. Ez lehetetlen azért, mert a telekkönyvi és kataszteri adatok általában olyan zavarosak, hogy azok hitelt és bizalmat nem érdemelnek; sőt ott is lehetetlen, hol a tagosítások és az arányosítások már végrehajtottak és az új birtokosoknak tulajdonába átadattak. Még

ezen eseten sem lehet a birtok hitelét megmenteni, mert a már tagosított birtok új kataszteri becslése és új telekkönyvvezése az arra vonatkozó elegendő munkaerők hiányában évek során át végrehajthatók nem lévén, a tagosított birtok hitelképességének nélkülözhetetlen feltételei: a kataszteri birtokív és tagosított telekkönyv hiányoznak.

A felsorolt és tényleg fennálló nehéz helyzetben az Udvarhelymegyei Gazdasági Egylet választmányának mai napon megtartott ülésében egyhangulag elhatároztuk, hogy a tisztelt közgyűlésnek indítványozzuk:

a) Méltóztassék földmívelésügyi m. kir. miniszter urhoz ezen indokolt előterjesztésünk értelmében felirati intéznie a véget, hogy birtokviszonyaink mielőbbi rendezetése érdekében sürgősen kérje fel igazságügyminiszter ur ő nagyméltóságát arra, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknél legalább addig, míg a birtokrendezések végrehajthatnak a bírók mostani létszámát emelje fel 7 rendes bíróra, oly módon hogy nevezzen ki egy új bírót és a most áthelyezett albíró helyét is töltsse be egy rendes bíróval, hogy a kir. törvényszéknél a bírók létszáma legalább 7 bíróból álljon.

b) Kegyeskedjék a földmívelési m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága sürgősen rendelkezni saját hatáskörében az iránt is, hogy a kataszteri munkaerőket szaporítsák és a tagosított mérnökök mulasztásait szigorúan büntetessék, hogy azon udvarhelymegyei községekben, hol a tagosítások és arányosítások már tényleg befejeztettek és a birtokok tényleg birtokba adattak, az új kataszteri becslések és az új kataszteri birtokívek sürgősen végrehajtsanak és elkészíttessenek.

Az udvarhelymegyei gazdasági egylet választmányának Székely-Udvarhelyen, 1900 évi január 23-án tartott üléséből.

Pálffy Dénes,
elnök.

Dr Gyarmathy Dezső,
titkár.

Tiszti estély.

Ugy ez előtt öt héttel terjedt szét az első szállongó hír, a mely még csak sejtetni engedte, hogy helyőrségünk tisztjei egy estélyt szándékoznak rendezni.

Az eszme ténynyé, a hír valóvá vált. A hír elterjedése után két hétre kibocsátott izléses meghívók minden kétséget kizártak. S azután megkezdődött a készülődés. Derék tisztjeink, élükön Foglár százados zászlóalj parancsnokkal, fáradságot nem ismerve, mindent elkövettek, hogy az estély páratlan fényes legyen, s hogy fényugarai mindent elárasztva, ragyogó világításba helyezze az estét, pezsgő, fejestelen jókedvet teremtsenek.

S ez sikerült is fényesen. Nem hiába futottak, fáradtak egész héten, hogy szép tegyék a termet; paradicsomná varázsolták azt, csillogott, ragyogott minden. Annyi csin, anynyi izlés, műgond volt ott kifejtve. A belépőnek mindjárt a terem felső részén Magyarországnak nagy címere ültött szemébe, fölülte ő Felsége arcképével, körüskörül a terem falain puskák, szuronyok volta körbe rakva. Ott díszlettek az erdélyi vármegyék címerei is, a terem közepén ott volt vármegyénk főispánjának címere s ott lengtek vármegyénknek régi időkből való kék selyem zászlói. Dicső volt a gondolat, szép az eszme elragadó az izlés, a mely ezt így összehozta. A ragyogó csillarak mindezt kültői világításba helyezték s az üszhanghoz, a fényhez, a pompához nozzájáruit a sok csillogó egyenruha, mert nemcsak helyőrségünk tisztjein ragyogott ez, hanem városunk tartalékos tisztjei is ez alkalomra magukra öltötték az uniformist, hogy ezeknek pompázó fényével emeljék az est ragyogását.

Ugy 9 óra tájban gördült be az első kocsi s azután mind sürbben jöttek azok, s egyszerre csak a terem oly előkelő közönséggel telt meg annyi szép fiatal asszony, elragadó szépségű, leányka gyűlt egybe, hogy a ki soha talán életében nem is gondolt arra, hogy a röpke Amor sebző nyilával őt is megsebezheti, egyszerre soha még szerelemre sem gondolt, most dagadó kebel-le, szerelmes szempillantásokkal nézett körül és bámult a szépségen, a mely összpontosult. A suhogó selyemruhák megelégedésről susogtak, az ilatozó virágcsokrok boldogságot árasztottak, a ragyogó szemek szerelmet fölveltek.

A hölgyeket a rendezőség remek tánczrendekkel lepte meg, kék plüss paizs volt az rajta sisakkal, szuronyokkal.

S mikor már ott volt mindenki, megkezdődött a táncz. A keringő andalító akkordjai mellett oly boldogan lejtettek a párok, oly dőlezen rakták ezt a csillogó uniformisú tisztet. Aztán jött a mazurka, meg a négyeseek, melyeket 20—20 boldog — nem mondom épen szerelem — pár tánczolta végig — irigy szemekkel kísértetve a szegletbe szorult egy pár fiatal embertől, kik legnagyobb ügyességük daczára sem tudtak annyira menni, hogy maguknak egy tánczosnót kerítsenek. Hjah hisz ez nem is lehetett, mikor már minden jelenlevőnek azelőtt egy héttel le volt foglalva, minden négyesre. — Aztán csak folyt a táncz, — a csárdások, — körtánczok egymást váltották s azt hittük, hogy talán már el sem következnek az a szünóra. De biz eljött az, s ki-ki letelepedett oda, ahová épen a szive huzta — hozzátéve, hogy helyet is kapott. Szünet alatt újabb meglepetés várt. Az a pontosság, melylyel a fehérkeztetés honvédek felvették, mindenkit meglepett. A vacsora vége felé felállott Foglár százados, zászlóalj-parancsnok s lelkes szavakban üdvözölte a megjelenteket a dítette a hölgyeket.

Szünet után jött a soupé-csárdás. Milyen táncz volt. Több mint másfél óráig tartott ez, tele életkedvvel, szerelemmel (bocsánatot kérek, hogy ismét szerelemmel hozokom elő, pedig csak boldogságot akartam mondani). Mily boldogan tánczolta ezt az, ki tánczosnőhez juthatott; de mily leverten ült le egy székbe az a fiatal ember, a kinek ismét az a végzete támadt s ismét csak ezen szavakat kellett hallania: „Köszönöm már van tánczosom“ s oh fátum! nekem is ezek közé kelle tartoznom. Ugy uégy órára vége lett a soupé-csárdásnak, s azután következett a többi ugyanarra, hogy még reggeli 1/7 órakor is oly hévvel lejtették a keringőt, mint a kezdetkor.

Ragyogott ez estén minden, pezsgő jókedv viharzott; megelégedés, boldogság honolt, nem volt ott senki, a ki többször így ne nyilatkozott volna: „Soha ilyen jól nem mulattam.“

A mi derék tisztjeinknek szolgáljon jutalmul az a tudat, hogy estélyük fényben, pompában, eleganciában megragadó volt, ott mindenki kitünően mulatott.

S most végezetül legyen szabad ide iktatnom a megjelent hölgyek névsorait elnézésért eszedzve, ha tévedésből valakit kifeletem volna.

Asszonyok: Antalffy Gáborné, Bartók Lajosné, Bogády Gyuláné, Bokross Endréné, Csadó Istváné, dr Csiky Józsefné, Dreznándt Viktorné, Éltés Jakabné, Éltés Zsigmondné, dr. Filip Sándorné, Foglár Józsefné, Gál Józsefné, Hajós Károlyné, Kovács Antalné, Kovács Lajosné, Nagy Sándorné, Papp Domokosné, Pauszné Mikó Ilka, Pál Gáborné, Romfeld Félizné, Szabó Gézáné, Szathmáry Elekné, Szoboszlay Györgyné, Szokolay Istvánó, dr. Veress Sándorné.

Lányok: Bogády Etuska, Éltés Margit, Gál Irma, Kovács Ilonka, Lojczel Ivánka, Pál Gizella, Romfeld Juliska, Szathmáry Sárka, Szoboszlay Emma, Torday Vidorka.

Kaliko estély.

Valóban méltó befejezője volt a farsangnak a helybeli korcsolya-egylet által rövid időközben rendezett második estélye — a kaliko estély — melyen a fiatalok igazán jelet adtak annak, hogy mily páratlan a jókedvben és farsadhatatlanságban a táncban.

De nem is csoda. A más alkalommal oly túltömtött táncszertem, mely a mulatság lefolyására nem egyszer zavarólag szokott hatni, ez alkalommal nem volt túl zsúfoltság, a mi már előre biztosította a tánczóknak zavartalan, szabad mozgását. Az a fesztelen jókedv, az a hamisítatlan és bizalmat gerjesztő hangulat egész estét át uralta a társaságot, mely ép e minőségénél fogva emelte az estélyt a legjobbak és a legsikerültebbek közé.

Mily kellemesen hatott a szemre az a sok csinosabbnál-csinosabb egyforma kaliko — mely a nő ruhákban, férfi nyakkendő és mellényekben sőt a tánczrendekben is, melyek csinosan és izléssel voltak kiállítva s a rendezőség jó ízlését dicsérik — voltak láthatók.

A négyeseket 24-26 pár tánczolta. A táncz kiválóan viradig tartott a talán még most is folyó ha a mamák megjedve a templomba hívó harangszóval haza nem viszik leánykaikat. Valóban sajnálhatják azok kik ezen kedélyes és vig kaliko estélyen nem vettek részt.

Azt hiszem nincs miért elősoroljam a mult (: fájdalom csak a mult :) farsangi mulatságokat mert azok mindentínek a szívébe vannak vésvé. Mert kitudja egy-egy tűzes soupé alatt hány lányka szívében lobbant fel az első szerelem és hány fiatal ember szívet sebezte meg Amor nyila. Sajnos vége a farsangnak, vége a bálnak is, a fiatalok is azon szavakkal távoztak a „teremből“ Vizontlátásra a legközelebbi mulatságon!

A jelen volt hölgyek névsora a következők :
 A szónokok : Atalfi Gáborné, Barcsay Károlyné, Csodó Istvánné, Cziko Sándorné, dr. Csiky Józsefné, Csizsér Józsefné, Dajbukát Jakabné, Drezsánádt Viktorné, Élthes Jakabné, Fehér Sándorné, Özv. Ferenczy Lajosné, Foglár Józsefné, Hajós Károlyné, Kovács Antalné, Mánya Antalné, özv. Mednyánszky Lajosné, özv. Romfeld Félixné, Rosenfeld Dávidné, Sándor Gergelyné, Szoboszlay Györgyné, Szokolay Istvánné, Szöcs Mártonné, Teleky Vilmosné és dr. Veress Sándorné.

Leányok : Cziko Ilona, Cziko Teréz, Csizsér Gizella, Ferenczy Irénke, Kovács Ilona, Mánya Berta, Romfeld Juliska, Sándor Gizella, Szabó Anna, Szoboszlay Emma, Torday Vidorka.

Aradi.

Mindenféle.

— **Kinevezés.** Őcs. és apostoli királyi Felvétele Wellmán Samu, csikszeredai kir. törvényszéki aljegyzőt, társas körünk igazán kedvelt és becsült a csikszeredai jegyző karjára készült tagját az orszábetvárosi kir. törvényszékhez albiróvá kinevezni méltóztatott. Szívünköl örülünk és gratulálunk a kinevezéshez!

— **Hymen hír.** Szabó Lajos helybeli fodrász, ipartestületünk derék, jóra való és tevékeny tagja f. évi március hó 1-én, szűk családi körben eljegyezte Pototzky János helybeli polgártársunk és neje szeretetre méltó, kedves leányát Irénkét. Szerencsét és boldogságot kívánunk e frigvhez!

— **Tanulmányos felolvasások.** Dr. Perjessy Mihály kir. törvényszéki elnök az új büntető perrendtartás gyakorlati alkalmazása körül követendő egyöntetű eljárás indokából más nagy városok példájára azon igen életre való és sok szellemi haszonnal járó indítványjal járult a ca-

szeredai kir. törvényszék birói és ügyészi kara elé, hogy az új büntető perrendtartás egész anyaga a bíróság és ügyészség tagjai által egymás között megállapított anyag teloszúlással henteenként kétszer s nevezetesen minden szerdán és szombaton délután 5 órától kezdődőleg e királyi törvényszék végtárgyalási termében adassék elő. Az eszmét és indítványt a bíróság és kir. ügyészség tagjai nagy lelkesedéssel karolták fel és tették magukévá, mely ügyvédi és jogász körökben is élénk visszhangot keltett. Az első felolvasás, helyesebben előadás folyó hó 7-én, szerdán lesz. Miután az új büntető perrendtartás nemcsak a bíróságokra, hanem a közigazgatás egyes ágaira is jelentékeny, sőt súlyos terhelést ró s az illetékes tényezők és közegeknek megbecsülhetlen alkalom nyílik a gyakorlati élet legzsongóbb körében levő perrendtartásnak intézkedéseibe tanulságos uton behatolni, az igen tisztelt szolgabíró urak, rendőrkapitányok és a m. kir. eszderéség t. tagjainak figyelmét a felolvasásokra, illetve előadásokra ez uton hívjuk fel.

— **Korona jelzés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leadótt rendeletével értesítette a vármegye közönségét, közhírre vétel végett, hogy 1900. évi július hó 1-től kezdődőleg eszder, palánkát kimeríteni csak a „magyar koronával“ ellátott pohár- és palackokkal lesz szabad árusítani. Bár csak az üvegre rajzolt koronákat, a hova teszik ott hagynak és a forgalomban lévők jámbor néplünk zsebébe maradnának. — Ez lenne a helyes és érdemes.

— **Lakbér osztály.** Horvádelemügyi magyar kir. miniszter ur a katonai lakbér osztályok jobban pibatolások végrehajtását elrendelte. Szerdai város közönségének áll érdekében, hogy méltányosan, de igazságosan a bizottság előtt érkei megóvásáról gondoskodjunk.

— **Községi bíró választás.** Mult hó 17-ik napján megtörtént nálunk, Csik-Szentmihályon is a községi tisztújítás. Délelőtt 8 órakor nagy csoportokban siettel elé a választó publikum a község házához. Hát kérem szépen! a közelmult keserve és kínos emlékü hír meztendő meg-tanítottá ez a szegény, de jámbor, vallásos és igazán becsültes népet arra, hogy mily roppant szerencsétlenség az, ha olyan bíró választ, ki a község ügyével és érdekeivel nem törődik. A nép nagy csoportokban siettel elé a választás színhelyére. A választó jogosult férjek megkapták feleségükül a szigorú utasítást: „Ide haza ne-hozd az orrodát, ha az eddigi megmarad bíró-nak“. Nem sérttem meg senki szerénységét, ha kifejezett adok annak, hogy a választás és választás előtti napokon a nép egy hangú kifejezést adott annak, hogy csak lekipasztórnak tanácsá-ban és utasításában helyezi minden bizalmát. Ezt nem unozhatják senki, mert mindenki tudja, hogy a lelkes és népet vallásosságra, a haza szeretetére, a feléges király iránti mély tiszteletre, a felőbb hatóságok és törvénnyel szemben való engedelmesre oktattja és buzdítja mindenütt, templomban és iskolákban. Roppant néptömeg zafolódott össze a község háza előtti tórn. Eljöttek a választó jogosult külbirtokos urak. De nem csak azok, hanem megjelentek a szomszéd községéből is egyesek, hogy szem- és fültanulni lehessenek az itteni választás mikéntjének, melyet a hír szárnyain szétröpített baljóslatuk nagyon tarka színen előlegeztek vala meg. Megjelent a járás főszolgabírája, Keim Adolf községi jegyzőnek kíséretében. Nagy volt az öröm mindenféle a ritka szerencse föltött, hogy láthatta a nép a tekintetes körjegyző urat. Hisz őt oly ritkán van szerencsénk községünkben láthatni, ki tudja, még mikor jön hozzánk? Megkezdődött a kijelölés. A járás főszolgabírája, mint a tisztjótó szék elnöke a bírói állásra való kijelölésnél fentartotta magának a törvény által részére biztosított jogot. Négy egyént jelölt a bírói állásra. Konez Antal, eddigi bíró volt az a szerencsés „halandó“, a kinek neve először elhangzott a főszolgabíró ur ajkairól. Amint a főszolgabíró ur felolvasa a nép előtt a jelöltök neveit, a nép egyhangulag kikéltotta községi bírónak Kósa Györgyöt s a főszolgabíró ur többszörösen felvetett kérdéseire sem találkoztott egy ember is, ki a közfelkiállítás ellen szavazatot kért volna, mindig csak az volt a válasz, hogy: „Eljeu Kósa György köz-

ségi bírónk“. Kósa György még ezelőtt 20 évig volt községünknek bírája, előjárója. A népnek szeretete, tisztelete tartotta meg őt évtizedekig a bírói széken. Kormányozza, vesese jövőben is ezt a jó népet a szigorral párosított szeretettel. Ne értékesítse a bírói hatalmat egyesek üldözésére és a boszúállásra. Tudja meg, hogy országos törvényeink által még az állatkinzás is el van tiltva, s akkor az emberkinzás bizonyosan nincs a bírói hatalomnak megengedve. Kis bírónak Rácz Albert, közgyámnak Sándor András választott meg közfelkiállítás útján. Konez József eddigi adózárdó helyébe 34 szavazattal szemben Sipos Péter választott meg 164 szavazattal. Petros Ignác községi pénztárnok helyett Csiki Albert lett megválasztva. A választás az őt községi esküdt megválasztásával záródott be. A járási főszolgabíró ur letetete az esküdt a megválasztott előjárókkal, s ez alkalommal megmondotta nekik, hogy milyen szigorú lesz velük szemben. Végül a főszolgabíró ur megelégedését fejezte ki a nép előtt a szép rendben megtörtént választás iránt. A távozó főszolgabíró ur a nép sokszorosán megölyenezte, a szután mint a ki nagyon jó dolgot végeztet nagy öröm és megelégedéssel távoztott el a választás színhelyéről. A megválasztott községi előjárókat a jó isten segítse meg a nép üdvös kormányzására és a község békéjének helyre állítására.

— **Palotás.** Kolozsavart az idej farsangon a régi magyar tánczokat, közöttük a palotást felvénenítették, a több előkelő estélyen, mint kedvenc tánc szerepelt. Sajnálatára a közönségnek az időnről a tervezett kalotaszegi jelmez esztély elmaradt.

— **Ifjusági mozgalom.** A nagyváradai jogakadémia hazafias ifjusága körében mozgalom indult meg, hogy márc 15-ére magyar ruhát csináltanak és azontul is lehetőleg mindig magyar ruhában fognak járni. A mozgalomhoz mindig többen csatlakoznak s a vezetők már érintkeztek is egy budapesti gyárossal, a ki felajánlotta, hogy a ruhákat a lehető legjutányosabb áron fogja elkészíteni. Az ifjuság legközelebb erről a dologról tanácskozik.

— **A bilaki csikó és remonda telep parancsnoksága** értesíti a vármegye lötenyésző közönségét, hogy ha 3-6 évesig alkalmas csikó és remondákat bejelenthetnek 157 cm. magosság, egyenes hát testi épiséggel, a bizottság ide kiszáll és az alkalmas lovakat, csikókat megválaszolja. Kijelenti, hogy közvetítőket semmi körülmények között el nem fogad a gazdaközönség érdekeinek a megóvása célja, s azért jó lesz rá ügyelni.

— **A közbég szives figyelmebe.** Székelyhídy Sándor helybeli kereskedő urnak lapunk mai számában közölte „hirdetésére“ a m. t. közbég felhívjuk.

— **A „Pásztor-Bukkn“** enelendő Bátor-kápolna jávára, a csikszentdomokosi Bátor-csikó bizottsága február hó 10. és február hó 18-án a római. kath. népiskola tágas termeiben táncszestélyi rendezett; az első a helyi székely lakosok, a második pedig a vidék uri osztálya részére, mely fáradságát a rendezőségnek igen szép eredmény koszoruzta a mennyiben a két alkalommal bevétellett 475 korona 54 fillér; ebből levonva a szükséges kiadásokat, megmaradt a Bátor-kápolna jávára 335 korona 20 fillér. — A rendezőség elismerő köszönetét fejezi ki e helyen is az állán álló tekintetes Előjárósnak és főtisztelendő Lukács Vilmos „római. kath. felkés urnak, kik nagy elfoglaltságuk és sok oldalú teendőjük mellett is mindeu legkisebb szabad percüket felhasználják arra, hogy fáradságot nem ismerő kitartással a nemes czél jávára, mennél nagyobb jóvedelmet és sikert biztosítsanak. — Ugyezintén méltó elismerés illeti a rendezőség jegyzőjét, tekintetes Császár Dónát tanító urat is, ki ifju erővel szorgalmas munkásságot tejtett ki a táncszestélyek minden tekintetben sikerülése érdekében, hogy azok a várakozásnak megfelelő-hesenek. Ime itt a példa! Tassék folytatni és egy pár év alatt kész a Bátor-kápolnára székeltető üszeg.

A „Báthory”-emlék javára rendezett táncmulatságon felülőstettek: Krausz Mihály 8 korona, Bogády Károly, László Gyula 6 korona, Ferenczy Károly, Görög Joachim László Monyhért, Irgalmas nővérek, Vákr Lukács, Karácson János, dr. Szentpétery Kristóf 4-4 koronát, Lukács Vilmos, Giacometti Tita, Csiki Kálmán, Czifra Mihályné Kopács Lukács, dr. Tiltahar Edle, Szász Lajos, Remfeld János, Ferencz József, Tompos Mátyas, Antal Péter, Boltes Ferencz, dr. Baló István, Miklós István, ifj. Antal Albert 3-3 koronát, Drotos Mária, Drotos István, Csibi András, Eszmos Katalin, Flórián Gerő, Ince Domokos, Bagoly Mihály, Csörgő Gyula, Tarisznyás Gergely, Szekula Jánosné, Frankuz Irma, Krisztián Antal, Paál Albert, Laurenczi János, Székely Károly, Oról Dezsi, Boesznézi Kristófné, Kopács Jánosné, Eszmos Bogdán, Merza Kristóf, Merza Vilmos, Zörgu Zakariás, Bogdán István, Mardiosz N. Sáska Kajtán, Dájbukát Antal, Csiki Dénes, Dubrián Antal, Urmanecz Vertán, Kiss Antal, Keresztes Gyula, Zomora Dániel, Baltesz Vilmos, Steffel Lipótné, Rancz János, Szűcs István, Karácson Jánosné, Kovács Lajos, dr. Prihoda Gyula, Bara János, Kristó Domokos, Török Ferencz, Kessay Lajos, Kerecsen József, Wasilkievics Viktor, Boltesz István, Ferencz N. 2-2 koronát, Páncs János, 1 kor. 40 fill. Raffai N. 1 kor. 10 fillér, László Ferencz, Bujte Lajos, Krausz János, Karda Mihály, Kedves István, Suba Zsigmond Gál Márton, Veres Zsigmond, Xántus Dávid, Németh Antal, Solnay Iléna, Nagy István, Takó János, Mihál István, Mihály Gergely, Karácson Alajos, Hankó Antal, Puskás Tamás, Dazbek Simlör 1-1 koronát, Timár Tódor, Duduj Tódor 80-80 fillér, Czárán Albert 60 fill. Dobribán Péter Kalmár Dávid, Torday N. Kedves Gergely, Mánya János 50 fillér, Szász Imre, Gál Albert, György András, Koolcs Antal, Kristály Domokos, Szabó János, Bujá Ferencz, Márton András, Albert Tamás 40-40 fillér, Gál Antal, Gál Albert, Szabó János 20-20 fillér.

-- Felülfizetések. A csikszentmártoni néchészestélyen a következő felülfizetések történtek: Cseh Vilmos 9 kor., Gagyí Dénes 4 kor. 60 fill., dr. Csizsér Miklós 5 kor. 20 fill., Dósa Kálmán 4 kor., Bartalis Ágoston 3 kor. 60 fill. Nászke József 2 kor., Albert Ödön 1 kor., Balázs Dénesné 1 kor., Potoczki József 1 kor., Szvoboda József 1 kor., Karda Károly 1 kor., Amira János 1 kor., Jakab Gyula 1 kor., Demeter Berta 60 fill., Szabó Lajos 40 fill.

— Rablás. Csik-Szentgyörgyön múlt hó 22 én Tamás Dániel ottani lakós korcsmájából Gál Ágoston csik-szentgyörgyi lakos este 9 óra tájban midőn lakóháza felé ment az utcán ismeretlen tettes megtámadta töldre nyomta és a nála levő 1 korona értékű tarisnyát 14 korona készpénzzel együtt erőszakkal elvette és elmenekült. Bara Dénes csik-szentgyörgyi közlelési híró a tetteket három nappal az eset megtörténte után csik-Szentgyörgyi Kasza József személyében kiderítette és az elrabolt tarisnyát és pénzt visszalatta károsnak kivel tetteket kiibekítette. Az eset azonban véletlenül a csendőrség tudomására jött és arról a hatóságnak jelentést tett.

Szerkesztői üzenetek.

László Ferencz urnak, Csik-Szentmiklós. Lapunk hírei között „Verekedő iskolázási elnök” cím alatt megjelent közleményre adott válaszáat — ha az tárgyilagosan és a jó ízlést nem sértő módon lenne kiállítva, — a legnagyobb készséggel közölnék, de oly alakban, a mint az megírva van, még a „Nyitlér” rovatban sem közölhetjük, mert tiltja az irodalmi tisztaság és olvasó közönségünk iránt tartozó felelősség. Szerk.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Szvoboda József.

Haszonbérbe adó

Z s ö g ö d

égyénes, jód és vastartalmu ásvány fürdő az 1900. évi idényre folyó évi márczius hó 4-én d. u. 2 órakor a helyszínén tartandó nyilvános árverezésen bérbe adó. Haszonbérlet tárgyat képezik a fürdők, lakó házak vendéglő és a hozzá tartozó területek és kaszálók.

A bérleti feltételek Kertész Istvánnal bármikor megtekinthetők.

3-3

Hirdetések

felvételnek a lap kiadóhivatalában.

HIRDETÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint már több év óta fennálló

nyerges és kárpitós üzletemet

a mai kor igényeinek teljesen megfelelően noman rendeztem, hol minden e szakba vágó munkák elkészítését legnagyobb készséggel elvállalom és azt csi mos kivételben olcsó ár mellett pontosan eszközölöm.

Raktáron tartok mindenféle ragyagos divánokat 40-200 koronáig és garnitúrákat; úgy hogy itt mindenki beszerezhetesültségét ép oly olcsó áron, mint bármely nagyobb városban.

Továbbá kész kocsik és szánok raktáron vannak.

Végül a n. é. közönség szives figyelmét felhívom azon körülményre, hogy a kocsik, valamint minden e szakba vágó munkák javítását elvállalom.

Magamant a n. é. közönség jóindulatu pártfogásába ajánlva maradtam kiváló tisztelettel

Bájer Ferencz,

nyerges és kárpitós.

(Vár-telez, leányiskolával szemben).

7-26

J ó m u n k a .

Szives tudomásul.

Van szerencsém nagybecsű megrendelőim és a n. é. közönségnek szives tudomására hozni, hogy a tavaszi és nyári idényre való legfinomabb minőségű

valódi gyapju- és kangarn-szöveteket

szereztem be és ez által abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy nagybecsű megrendelőimmet kívánalmuk szerint kiszolgálhatom.

Ugyazint mindenemű férfiszabó kellékeket is raktáron tartok.

Tehát mielőtt becses megrendelőimnek eddigi szives pártfogásukért köszönetet mondanék, egyuttal kérem irántam tanusított pártfogásukat a n. é. közönséggel együtt részemre fűntartani és becses megrendeléseikkel szerencsételtetni méltóztassanak, melyek után vagyok szolgálatukra készen,

DÓCZY JÁNOS

(Szájt ház.)

1-4

Becsületes szorgalom.

Uj üzlet! (a Hutter-szállodával szemben.)

Szives figyelembe!

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozni, miszerint a csikszeredai piacon egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

férfi és női divat-üzletet

nyitottam.

Több évi üzleti tapasztalataim abba a szerencsés helyzetbe hoztak, hogy üzletemet a legelső gyárakból rendezhettem be, minek következtében a helybeli piacon a versenyt képes leszek kiállani.

Midőn tehát üzletem megnyitására már előre is bátor voltam a mélyen tisztelt közönséget értesíteni, kérem sziveskedjenek engem nagybecsű látogatásaikkal és becses bizalmukkal megtisztelni, melyek után maradok

7-9

mély tisztelettel Székelyhidy Sándor.

— Szolid árak és pontos kiszolgálás. —